It offers a high speed transmission./ වේගවත් සම්පේශණයක් ලබාදේ.

The reason UDP is faster than TCP is because there is no form of flow control or error කිරීමක් නැති නිසාය./ අවම නිසාය.

Therefor Video streaming is low quality./straming video හි ගුණාත්මක බව අඩු වන්නේ මෙම කරුණු හිසාය.

telnet

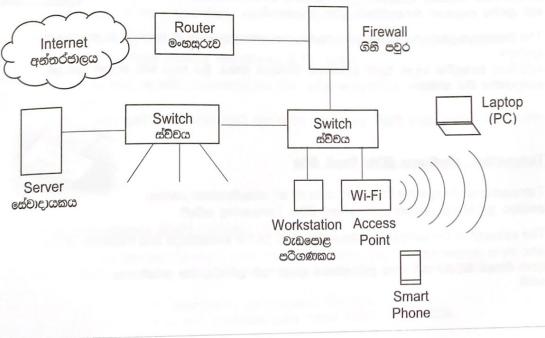
Through **Teinet**, one can access a remote computer. දරස්ථව ඇති පරිගණකයට පුවේශවීමට telnet භාවිත කරයි.

Telnet is an <u>application layer</u> protocol used on the <u>Internet</u> or <u>another networks</u> to provide a bidirectional interactive text-oriented communication facility. වෙනත් පටිගණකයකට පුවේශ වී එයට පාධ ආකාරයේ ව්ධාන නිකුත් කර, එය පාලනය කිරීමට අන්තර්ජාලය හෝ වෙනත් ජාලයකට භාවිතා කරන සේවාවකි.

On the Web, <u>HTTP</u> and FTP protocols allow you to request specific files from remote computers, but not to actually be logged on as an user of that computer. With Telnet, you log on as a regular user with whatever privileges you may have been granted to the specific application and <u>data</u> computer.

http, ftp, මගින් වෙනත් පටිගණකයකින් ගොනුවක් ඉල්ලුම් කලද පටිශිලකයෙකු ලෙස login නොවේ.
Telnet මගින් පටිශිලකයකු ලෙස එම යන්නුයට සම්බන්ධ වී ලැබ් ඇති වරපුසාද අනුව වැඩසටහන් හා උත්ත මෙහෙය වනු ලබයි.

Consider the following network diagram./ පහත ජාල සටහන සලකන්න.

Physical Security of a Network – ජාලයක භෞතික ආරක්ෂාව

Physical security is the protection of personnel, hardware, programs, networks and data from භෞතික ආරක්ෂාව යනු පුද්ගලයන්, දෘඩාංග, කුමලේක ජාලා සහ දත්ත භෞතික සිදුවීම් සහ භෞතික physical circumstances and events. හේතුන් තුළින් ආරක්ෂා කිරීමයි.

- 1. Lock up the server room සේවාදායක පරිගණක කාමරය අගුල් දමා පැවතීම.
- 2. Setup Surveillance මුරකිරීමේ කුමවේදයක් ඇති කිරීම.
- 3. Make sure the most vulnerable devices are kept in the standard way. - අනතුරකට භාජනය විය හැකි උපකරණ සම්මත ආකාරයට පවතිද යන්න තහවුරු කර ගැනීම.

- 4. Use rack mounts servers- සේවාදායක පටිගණක අදාළ රාක්ක මත තැබීම.
- 5. Surge protectors, UPS, Stabilizers -
- Follow the standard wiring for electricity power and data cabling. දත්ත කේබල් සඳහා සහ විදුලි සැපයුම් කේබල සඳහා වයර ඇදිමට සම්මත කුම අනුගමනය කිරීම.

Threats for computer networks —පරිගණක ජාල සඳහා තරා Spoofing attacks/ Spoofing – රැවට්ම/ පුතාර

A malicious party impersonates another device or user or system on a network in order to steal data, spread malware, bypass access control

වනජ පාර්ශ්වයන් වෙනත් පුද්ගලයෙක් හෝ උපකරණයක් හෝ වැඩසටහනක් ලෙස පෙනි සිට්මින් ජාලයකට ඇතුළත්වී දත්ත සොරකම් කිරිමට malware පැතිරවීමට හෝ පුවේශ පාලනයක් මගහැරවීමට ද,රණ උත්සාහයකි.

The malicious party may have user name, password or another method to access the system.....

පද්ධතියට ඇතුළ්වීම සඳහා වනජ පාර්ශ්වයට පරීශිලක නාමය, මුර පදය හෝ වෙනත් කුමයක් යොදාගත්තා ව්ය හැකිය.

Tampering – අපවේශනය කිරීම/ විකෘති කිරීම

Tampering is change the important data by an unauthorized person. අනවසර පුද්ගලයකු වැදගත් දත්ත වෙනස් කිරීම Tampering නම්වේ.

The strength of the tampering attack depends on the knowledge and methods of the person who try to tampering.

දත්ත ව්කෘත කිරීමට පැමිණෙන පුද්ගලයාගේ දැනුම සහ කුමවේද මත අපවේගනය වීමේ පුමාණය රඳා පවති.

A/L

Repudiation - පුතික්ෂේප කිරීම, නොපිළි ගැනීම

The user can't prove what he has done because wrong data has entered to the log files (the

Log files සදහා වැරදි දත්ත ඇතුලත්ව ඇති බැවින් පරිශිලකයා කළ දේ ඔප්පු කළ නොහැකි වීම

Information Disclosure (තොරතුරු අනාවරණය)

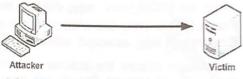
The aim of the attack is acquiring system specific information about website distribution, version numbers, location of backup files, comments on webpages, hidden web site contents,

ලමහිදි පද්ධතිය සම්බන්ධ විශේෂිත තොරතුරු වෙනත් පුද්ගලයකු අතට පත්වීම අදහස් කරයි. වෙබ් අඩවිය පැතිරි ඇති අගුරු, සංස්කරණ අංක, උපස්ථ පිළිබඳ තොරතුරු, වෙබ් පිටුවල විවරණ, වෙබ් පිටුවේ සභවා ඇති කොටස්, සැගවුණු ගොනු, පරිශිලක ගිණුම් තොරතුරු ...

Denial of Services - සේවා සැපයිම පුතික්ෂේප කිරීම DoS Attack

A denial of service attack is an attempt to make a machine or network resources unavailable to its intended users.

පරිගණක පද්ධතියක් මගින් හෝ ජාලයක් මගින්

- ලබාගන්නා සේවාවන් ලබාගත නොහැකි තත්වයකට එම පරිශිලයකයන් පත්වීම DOS Attack මහින් හඳුන්වයි. Large demand of services also can create this Environment.
 - සේවා සඳහා පවතින ඉල්ලුම නිසාද මෙම තත්වය ඇති විය හැකිය.
 - Traffic flooding attacks (Spread a huge volume of packets to the target system). දත්ත පැකට්ටු විශාල වශයෙන් පැතිරවීමෙන් සිදුවිය හැකිය.
 - An attack may be able to prevent you from accessing email, website, online bank account.... ඊමේල් සදහා පුවේශ වීම, වෙබ් අඩව් සහ මාර්ග ගත බැංකු ගිණුම් සදහා පුවේශ වීම අවහිර කිරීම.

Elevation of privileges (EoP) – (වරපුසාද අභිබවා යාම)

An user try to gain beyond the authorized permission using illegal method. නිතඍනුකුල නොවන කුම මඟින් තමාට ඇති වරපුසාද වලට වඩා වැඩි යමක් ගැනිමට පරීශිලයකු වෑයම් කිරීම මින් අදහස් වේ.

Eg. An user with read only permission, try to change the data. කියවීමට පමණක් අවසරය ඇති පරිගිලයකු දත්ත වෙනස් කිරීමට උත්සහ කිරීම. Eg. A person is gaining the username and password from another person who has more privileges.

privileges. ඉහළ වරපුසාද ඇති පුද්ගලයකුගේ පරීශිලක නාමය සහ මුරපදය ලබාගැනිම.

Phishing

Phishing is using fraud emails, websites, SMS and other methods attempt to gather personal and financial information.

Phishing යනු වනජ ඊමේල්, වෙබ් අඩව් වැනි කුම හරහා පුද්ගල සහ මූලප තොරතුරු ලබා ගැනීමට උත්සහ කිරීමයි.

Users enter details at a fake website whose look and feel are almost identical to the legitimate one. මෙහිදි පරිශීලකයා නිතනනුකුල වෙබ් අඩවියේ ස්වරූපයට ඇති වනජ වෙබ් අඩවියකට තම දත්ත ඇතුලත් කරයි.

Port Scan කවුළු පරීක්ෂාව

Computer applications are send & receive data packets through ports. පරිගණක වැඩසටහන් දත්ත පැකට්ටු යැවීම සහ ලබාගැනීම සැමව්ටම කවුල හරහා සිදුකරයි.

There are 65536 ports./ කවුල 65536ක් ඇත.

Port scan is used to see what ports are opened.

ව්වෘතව ඇති කවුලු කවරේදැයි පරික්ෂා කිරීමට Port scan භාවිත කරයි.

In port scan attacks, the attacker scan the ports to see what ports are using by the user. පුතාරකයන්, පටිගණකයක විවෘතව ඇති කවුල පිළිබඳ සොයා බලයි

The attacker can use this to find out what services are running. මෙමගින් කුමන ආකාරයේ සේවාවන් කුියාත්මක වේද යන්න හඳු,නාගනි.

Port Scan	
IP or Hostname:	
	Port Scan

0712 300500

Hackers identify the weaknesses of a system and through weaknesses access the resources

(Steal credit card numbers, collect personal information....) Generally they are not damaging the system. Generally යාද්ර පද්ධතියක දුර්වල ස්ථාන හඳුනාගෙන ඔවුන්ගේ වාසිය සඳහා පද්ධතියකට ළද්ධතිගත පුරුල්වන පද්ගලයන් (ණයපත්වල අංක ලබා ගැනීම. පුද්ගල නොටයුටර සාමානපයෙන් ඔවුන් පද්ධතියට භානියක් නොකරයි.

Cracker

Having gained unauthorized access, crackers destroy vital data, services -Crackers are more dangerous than hackers. Security cracker is a person who trying break security of a system. අනවසරයෙන් පද්ධතියකට ඇතුළ්වී වැදගත් දත්ත, සේවාවන් ------ විනාශ කරන පුද්ගලයා Crackers යනු hackers වඩා හයානක පුද්ගලයෙකි. ක්රයා පුද්ධතියක ආරක්ෂාව බිඳදමන පුද්ගලයා Security cracker නම වේ.

Espionage – ඔත්තු බැලිම

Obtaining information without the permission of the owner. අයිතිකරුගෙන් අවසරයක් නොමැතිව තොරතුරු ලබා ගැනීම.

Spyware, Trojan horses and cracking techniques are used for this. Access to the commercial and finance information of an organization using

Spyware, Trojan horses සහ cracking techniques මෙහිදි භාවිත වේ. ආයතනයක වාණිජ සහ මූලිෂ තොරතුරු නිතහනුකූල නොවන කුම මගින් ලබා ගැනීම.

Eaves Dropping – තොරෙන් සවන්දීම

Secretly listen to others conversations./අතිත් අයගේ සංවාදවලට හොරෙන් සවන්දීම.

It is unauthorized listen to private communication such as phone calls, short messages, video conferences or fax transmission. දුරකටන පණිවිඩ, කෙට් පණිවිඩ, විඩියෝ සම්මන්තුණ හෝ ෆැක්ස් සඳහා අනවසරයෙන් සවන්දීම.

0712 300500

It is a type of eavesdropping attack. මෙයද යම් ආකාරයක පොරෙන් සවන් දීමකි It is a type of eavesdropping attack. ©©CE CO CHIMING THE two original parties appear to communicate normally, the message sender does not the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties appear to communicate representations of the two original parties are the two original parties and the two original parties are th The two original parties appear to communicate normally, the access or modify the message before recognize that the receiver is an unknown attacker controls the entire communication. retransmitting to the receiver, thus the attacker controls the entire communication. පුථම වෙනත් පුද්ගලයකු ලබාගෙන සමස්ට සන්නිවේදනය පාලනය කිරීම.

ලටම පෙනත පුදගලයකු ලබාගෙන සහයට Data packet encryption is a good method to protect data from the man in the middle attack. Data packet encryption is a good method to protect data iron the middle මධ්න සිට දත්ත පැකට්ටු ලබාගෙන දත්ත වෙනස් කිරීම වැළැක්වීමට ගුප්තකරණය භාවිත වේ.

Tookies save in the user's computer to maintain some client side data. In IP session

Cookies හි සේවාගුහක අන්තයට සම්බන්ධ දත්ත තැන්පත්ව ඇත. IP සැසි කොල්ල කැමේදි පහරදෙන්නා විසින් Cookies වල ඇති වටිනා තොරතුරු ලබාගනි.

Spoofing is pretending to be someone else. This a technique used to gain unauthorized access to the computer with as IP Address of a trusted host. access to the computer with as IP Address of ය සාවිතයෙන් වම පුද්ගලයා/ සත්කාරකය වෙනත් පුද්ගලයකුගේ/ සංස්කාරකයක IP ලිපිනය ලබාගෙන වය භාවිතයෙන් වම පුද්ගලයා/ සත්කාරකය ලෙස පෙනි සිටීම.

Spam is unsolicited email on the internet. Spam is flooding the internet with many copies of the same message. Most spam is commercial advertising.

The peoples' time and internet bandwidth is wasting with unwanted emails. අන්තර්ජාලය මත අපගේ කැමැත්තකින් හෝ අවශපතාවයකින් හෝ තොරව එවනු ලබන ඊමේල් Spam අපායාපරාලය වය අප්පති කියවා කියව පතිවුඩයේ පිටපත් විශාල වශයෙන් පැතිරවීමද Spam ලෙස ලෙස හඳුන්වයි. අන්තර්ජාලයට එකම පණිවුඩයේ පිටපත් විශාල වශයෙන් පැතිරවීමද Spam ලෙස අන්තර්ජාලයේ විශාල දත්ත පුමාණයක් අපතේ යැම සිදුවේ.

Adware

Adware is advertisement, but display on the screen without user permissions. Adware is an endless stream of pop-ups activities in the computer. After click on the advertisement it directs to the relevant website. Some adware for collect marketing data about user. Adware cleaners can install to remove adware.

පරිශිලකයාගේ අවසරයකින් තොරව තිරය මත පුදර්ශනය වන වෙළඳ දැන්වීම adware නම්වේ. පරිගණකයේ කියාකරන කාර්යයන් අතර අවසන් නොවන pop-ups ආකාරයට පුදර්ශනය වන වෙළඳ දැන්වීම මාලාවක් Adware නම්වේ. මෙම වෙළඳ දැන්වීම් click කළ පසු අදාළ වෙබ් අඩවියට පුවේශ වේ. සමහර Adware මගින් පරීශිලකයන් පිළිබඳ වෙළඳ දත්ත එකතු කිරීමට කටයුතු කරයි.

Malware (Malicious Code) - දෝෂ ජනක වැඩසටහන්

It is set of instructions (Program/ software) which is specifically designed to disrupt of darking කිරීමේ අරමුණින් සැලසුම් කරන ලද උපදෙස් මාලාවක්

It is a common name for viruses, worms, Trojan horses, spyware ... and other malicious

programs වය viruses, worms, Trojan horses, spyware ... සහ අනිකුත් ද්වේශ සහගත මෘදුකාංග සඳහා ලබාදෙන පොදු නාමයකි.

Virus (මෙවරස)

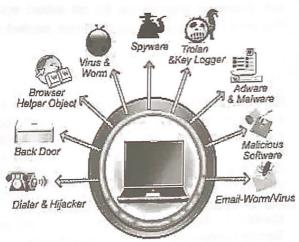
A virus is a program or piece of code that is loaded on to your computer without your knowledge and runs against your wishes. ලෙවරස යනු අප නොදැනුවත්ව ප්රීඝණකයට ඇතුල්ව ඔබේ අපේක්ෂාවලට වරෙහිව යන වැඩසටහනක්.

Self- replicating program but need a host program to spread. Virus propagates by infecting other programs. ලබාවේ විට්යන් සකස්කරගන්නා පරිඝණක වැඩසටහනකි. නමුත් පැතිරීම සඳහා වෙනත් සත්කාරක වැඩසටහනක් හා සම්බන්ධ වේ.

a virus cannot be spread without a human action. මිනිස් කියාකාරකමකින් තොරව වෛරස පැතිරීම සිදුනොවේ.

Different types of Virus :- විවිධ වෛරස් වර්ග

- File infector viruses/ ගොනු සඳහා ආසාධනය වන වෛරස Infect to program files (normally infect to executable code such as .com & .exe files) සාමානපයෙන් .com සහ .exe වැනි වහා කියාත්මක ව්යහැකි ගොනු සඳහා අසාධනය වේ.
- Boot sector viruses. Delete the data in the boot sector. "Boot Sector" හි ඇති දත්ත ව්නාශ කරන වෛරස.
- Macro viruses infect MS office & some other programs. මැක්රෝ වෛරස MS office වැනි වැඩසටහන්වලට බලපෑම් කරයි.
- Logic bomb: trigging by an event. / යම් සිදුවීමකින් කියාත්මක වන වෛරස Eg: Key stroke or connection with internet. විශේෂිත යතුරු කිපයක් වකවර ඇතුල්කිරිමේදි හෝ අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධවන අවස්ථාවේ කුියාත්මකවන වෛරස.
- Time bomb:- triggered by specific time (day of the year). යම් නිශ්විත වේලාවකදි කියාත්මක වේ.

Worms
A worm is a self-replicating program that propagates form one computer to computer in a network environment no host program is required. ස්වයං පිටපත් සාදමින් පටිගණකයෙන් පටිගණකයට පැතිරෙන කුමලෙඛණකයකි. මේ සඳහා සත්කාරක කුමලේඛණයක් අවශ් නොවේ.

බොහෝ විට මිනිස් මැඳිනත් වීමක් අවශන නොවේ. Most of time no need human intervention.

They can include hidden programs to spy on your activities. ඔබේ කියාකාරකම් රහසේ පරික්ෂා කිරීමට සැගව් සිටින කුමලේඛණයකි.

They can even be used to steal passwords, credit card numbers. ණයපත් අංක, මුරපද … වැනි දෑ සොරකම් කිරීමට මේවා යොදාගත හැකිය.

Sometimes these get installed when you download free programs from the internet. අන්තර්ජාලයෙන් නිදහස් මෘදුකාංග සමග මෙවැනි වැඩසටහන් පැමිණිය හැකිය.

A Trojan horse is a malicious code but apparently useful host program. л појан потѕе is а maiicious соце од сружника. පුයෝජනවත් වැඩසටහනක් අකාරයට පෙන්වන ද්වේශ සහගත කේතවලින් සමන්විත වැඩසටහනකි.

When the host program is executed, Trojan does something harmfull or unwanted. මෙම වැඩසටහන කිුියාත්මක වන විට යම් භානිකර දෙයක් සිදු කරයි. Trojans do not replicate./ටොජාන් පිටපත් සාදන්නේ නැත.

(Q) What are the security steps to protect a computer system?

(u) vviiat are the security steps to provide a color මෘදුකාංගයක් ස්ථාපනය හා නඩත්තු කිරීම. Install and maintain and vide continue of කිනි පවුරක් ස්වාපනය කර අවශ්‍යතාව මත වන්නසට සකස් Install firewalls and configure properly - ගිනි පවුරක් ස්වාපනය කර අවශ්‍යතාව මත වන්නසට සකස්

email filters – විද්යුත් තැපැල් පරිකෂා කිරීම (spam filters)

user training – පරිශිලකයන් පුහුණු කිරීම.

regular network monitoring methods, like port scanning.

Identify the methods that can be taken by the attacker. - පුහාරකරුට ගතහැකි කුම හඳුනාගැනීම. Secure hardware and run security software

දෘඩාංගවල ආරක්ෂාව වැඩි කිරීම සහ ආරක්ෂිත මෘදුකාංග කිුයාත්මක කිරීම.

Change the passwords frequently – නිරන්තරයෙන් මුරපද වෙනස් කිරීම

(Q) What is encryption? / ගුප්තකරණය යනු කුමක්ද?

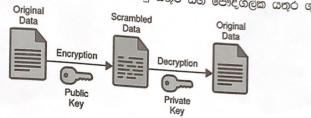
The process of making data unreadable by other humans or computers for the purpose of preventing others from gaining access to its contents. දත්තයක් අතිත් පුද්ගලයන් මගින් හෝ වෙනත් පටිගණක මගින් හෝ කියවිය නොහැකි තත්වයකට පත්කිරීම.

Encryption is the process of translating plain text data (plaintext) into something that appears back to plaintext.

Decryption is the process of converting ciphertext

වචන වලින් සැදුණු දත්තයක් අථවයක් නොමැති අකුරු බවට පත්කිරීම ගුප්තකරණයයි විකේතනයෙන් නැවත වචන වලින් සැදුණු දත්ත බවට පත් කරයි.

Public key and Private key Encryption – පොදු යතුර සහ පෞද්ගලික යතුර ගුප්තකරණය

To read an encrypted file you must have the secret key/ primary Key or password that enables you to decrypt it. Illegal breaking depends on the ability of the attacker. ගුප්තකරණය වූ ගොනුවක නැවත මුල් ලේඛනයට හැරවීමට රහසෘ යතුර, පුද්ගලික හෝ මුරපදයක් පැවතිය යුතුවේ. හිතසානුකූල නොවන බිද දැමීම් පුහාර කරුගේ හැකියාව මත තිරණය වේ.

(Q) What is honey ports?

It is a computer system that is not the actual systems, it is a separate system to detect attackers.

වය පරිගණක පද්ධතියකි. සත_{ර්} පරිගණක පද්ධතිය නොවේ. පුහාරකයන් හඳු,නාගැනීමට නිර්මාණය කර වෙනම පවත්වාගෙන යන පරිගණක පද්ධතියකි.

Try to identify the methodologies of the attackers. පුහාරකයන් අනුගමනය කරන කුම හඳුනාගැනීමට දරණ උත්සාභයකි.

A/L

(Q) How Does a Computer Get a Virus? පටිගණකයකට වයිරසයක් ඇතුලු වන ආකාර

- On downloading files from the Internet. / අන්තර්ජාලයෙන් ගොනු බාගත කරගැනිමෙද
 - On opening an e-mail attachment and through Email.
 - ඊමෙල් හරහා පැමිණෙන ඇමුණුම විවෘත කි^{රීමේදි},
 - On copying programs or files from any other infected computer. වයිරස ආසාධිත පරිගණකයකින් ගොනු/වැඩසටහන් පිටපත් ගැනීමේදි
 - Shared infected flash drives, CD and other media.
 - සැනෙලි ධාවකයන්, සංයුක්ත තැටි සහ අනෙකුත් මාධප පොදුවේ භාවතයේදි Hacking (Occasionally). / පටිගණකයට සිදුවන අනවසර පුවේශයන් මගින් (සමහරවිට)
- (Q) What are the Symptoms of a computer viruses? පටිගණකයක වයිරස ඇතිවිට දැකිය හැකි ලක්ෂණ?

- The computer runs slower than usual. පටිගණකය වැඩකිරිමේ වේගයට වෙනදාට වඩා අඩුවීම
- It restarts every few minutes. / නිතර restart වීම
- Applications on the computer do not work correctly. පටිගණක වැඩසටහන් නිසිපරිදි කිුයාත්මක නොවීම
- Disks or disk drives are inaccessible. / තැට් තෝ ධාවක වලට පුවේශ වීමට නොහැකි වීම
- You see unusual error messages. / ඔබට ආසාමානප පණිවිඩ දැකිය හැකි වීම
- An antivirus program cannot be installed on the computer, or the antivirus program will not run. / පුතිවයිරස මෘදුකාංග ස්ථාපනය කිරීමට නොහැකි වීම හෝ කියාකාරි නොවීම.
- New icons appear on the desktop that you did not put. පටීගණක තිරය මත ඔබ ඇතුළත් නොකළ නව අයිකන දිස්වීම.
- File deletion & File corruption. / ගොනු මැකියාම හා හානිවීම.

700

A/L